

De vergrijzing in beeld

Greet T'Jonck
Voorzitter van de Studiecommissie voor de Vergrijzing

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

Studiecommissie voor de Vergrijzing

- *Wet van 5 september 2001 tot waarborging van een voortdurende vermindering van de overheidsschuld en tot oprichting van een Zilverfonds*
- *Wet tot oprichting van een Studiecommissie voor de vergrijzing en opstelling van een Vergrijzingsnota (2016)*
- Onderdeel van de Hoge Raad van Financiën
- Jaarlijks verslag over de budgettaire en sociale gevolgen van de vergrijzing → Vergrijzingsnota (Zilvernota) federale regering.

Structuur

- De budgettaire gevolgen van de vergrijzing
- De sociale gevolgen van de vergrijzing
- De budgettaire en sociale gevolgen van de pensioenmaatregelen van de regering De Wever

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

1. De budgettaire gevolgen van de vergrijzing - 2025

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

Budgettaire kosten van de vergrijzing

Berekeningsmethode

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

Budgettaire kosten van de vergrijzing – Caveats

- Vergrijzingskost wordt weergegeven in verhouding tot de **evolutie van het bbp** (en niet in monetaire eenheden)
- Het gaat over **langetermijnvooruitzichten** tot 2070 en dus **geen voorspellingen**:
 - ✓ **Vooruitzichten** berusten op **hypothesen** voor de toekomst bij **constant beleid**, en integreren uitgevaardigde maatregelen, of aangekondigde maatregelen met betrekking tot de sociale uitgaven.
 - ✓ **Vooruitzichten** vormen een besluitvormingsinstrument en laten het kaderen van het debat toe.

De opmaak van het referentiescenario van het SCvV-verslag 2025

Langetermijnvooruitzichten over de sociale uitgaven tot 2070 vereist de opstelling van hypothesen voor elk van de elementen die de sociale uitgaven bepalen, d.i. *het referentiescenario waarbinnen sociale uitgaven tot 2070 worden geprojecteerd* :

1. Demografische determinanten (vruchtbaarheid, sterftegraad, migratiesaldo)
2. Socio-economische determinanten
3. Macro-economische determinanten (arbeidsmarkt en arbeidsproductiviteit)
4. Determinanten van sociaal beleid (reële herwaarderingen van de sociale uitkeringen)

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

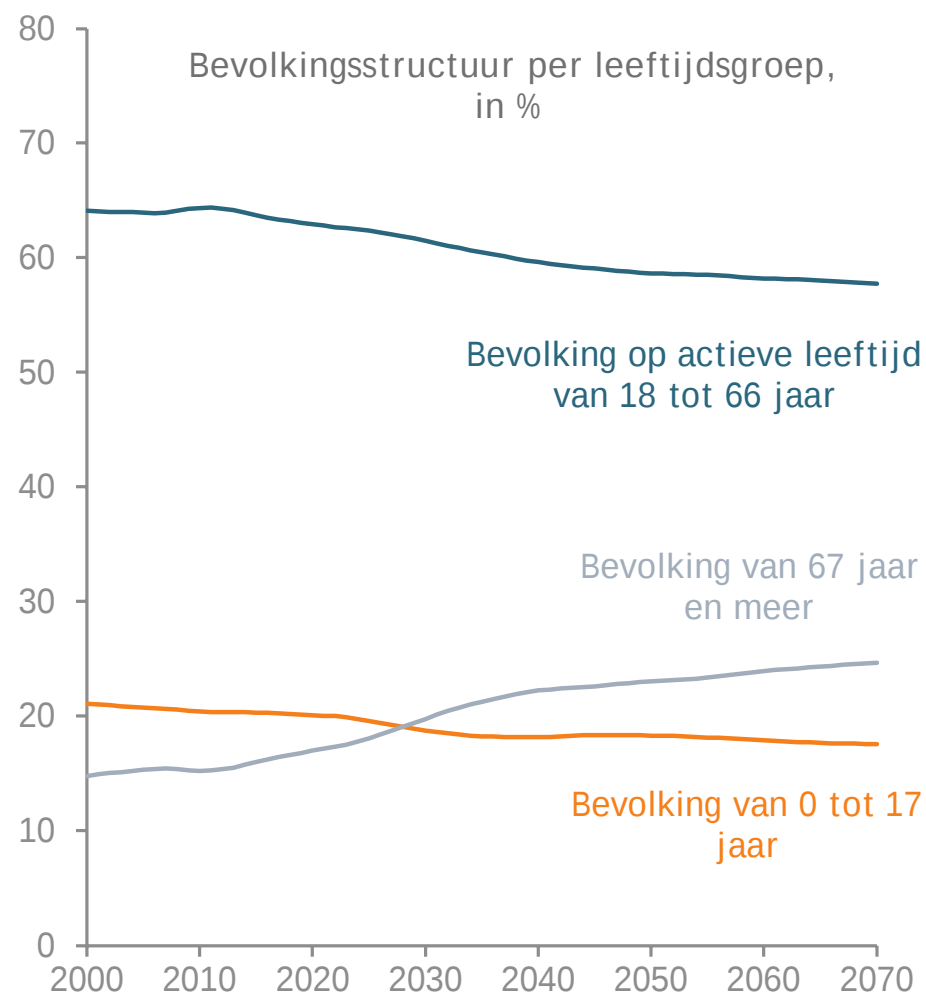
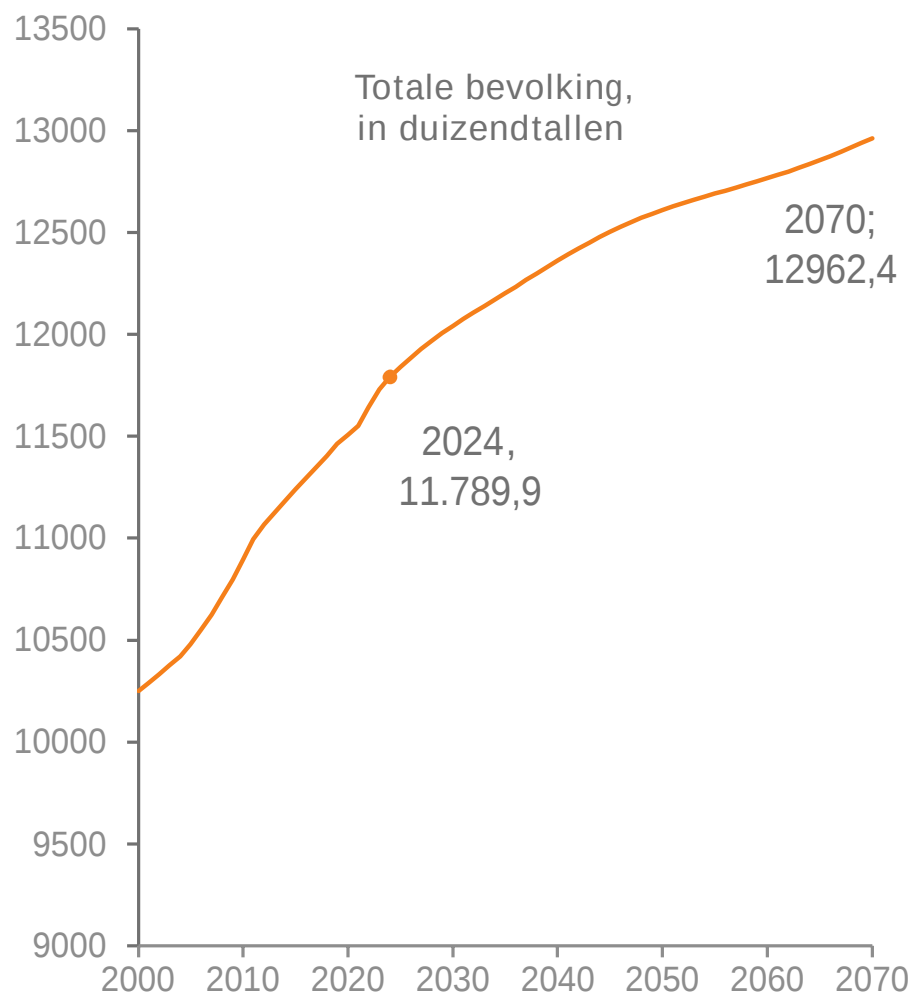
De opmaak van het referentiescenario van het SCvV-verslag 2025

Het referentiescenario van SCvV-verslag 2025 integreert:

- “Demografische vooruitzichten 2024-2070” van het FPB en Statbel (februari 2025)
- “Economische vooruitzichten 2025-2030” van het FPB (juni 2025)
- Tot juni 2024 *uitgevaardigde* maatregelen, maar ook maatregelen over sociale uitkeringen die werden *aangekondigd* in het federaal regeerakkoord en opgenomen werden in de begrotingsnotificaties van 14/02/2025, eventueel bijgesteld door het ontwerp van programmawet van april 2025.

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

1. Demografische determinanten

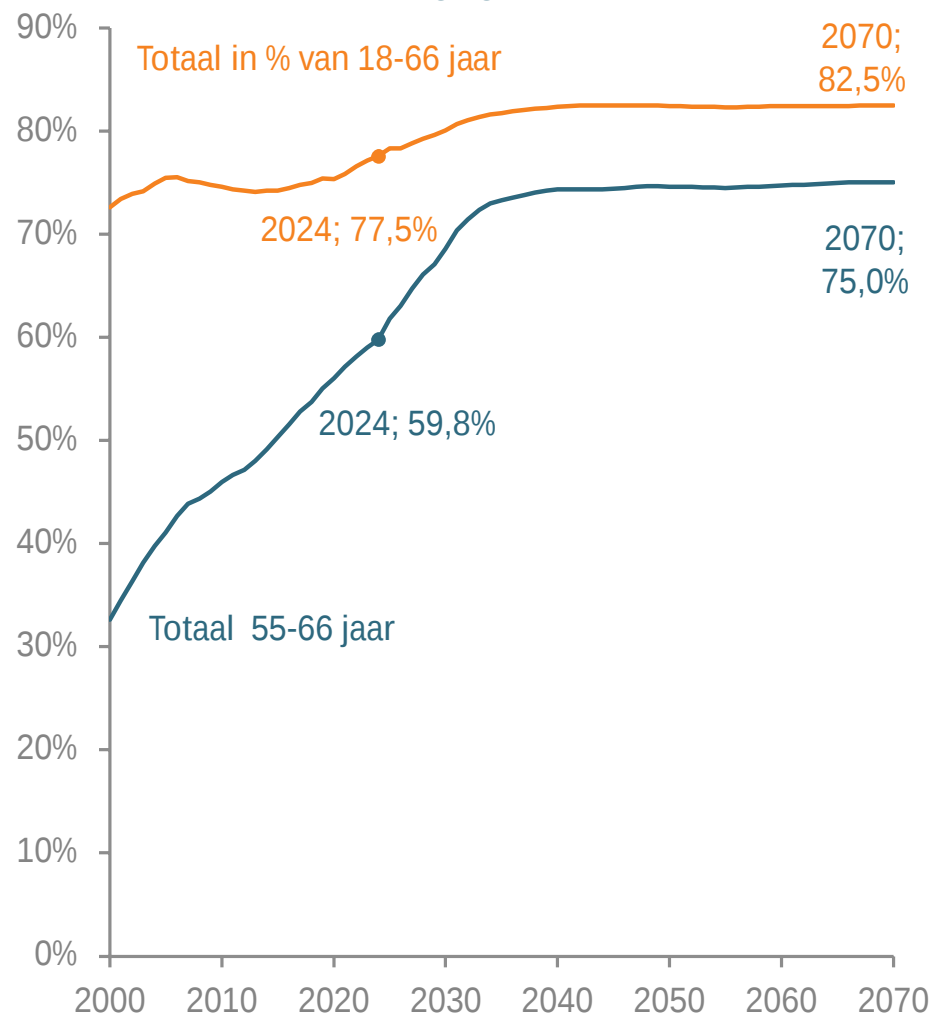

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

2. Socio-economische determinanten

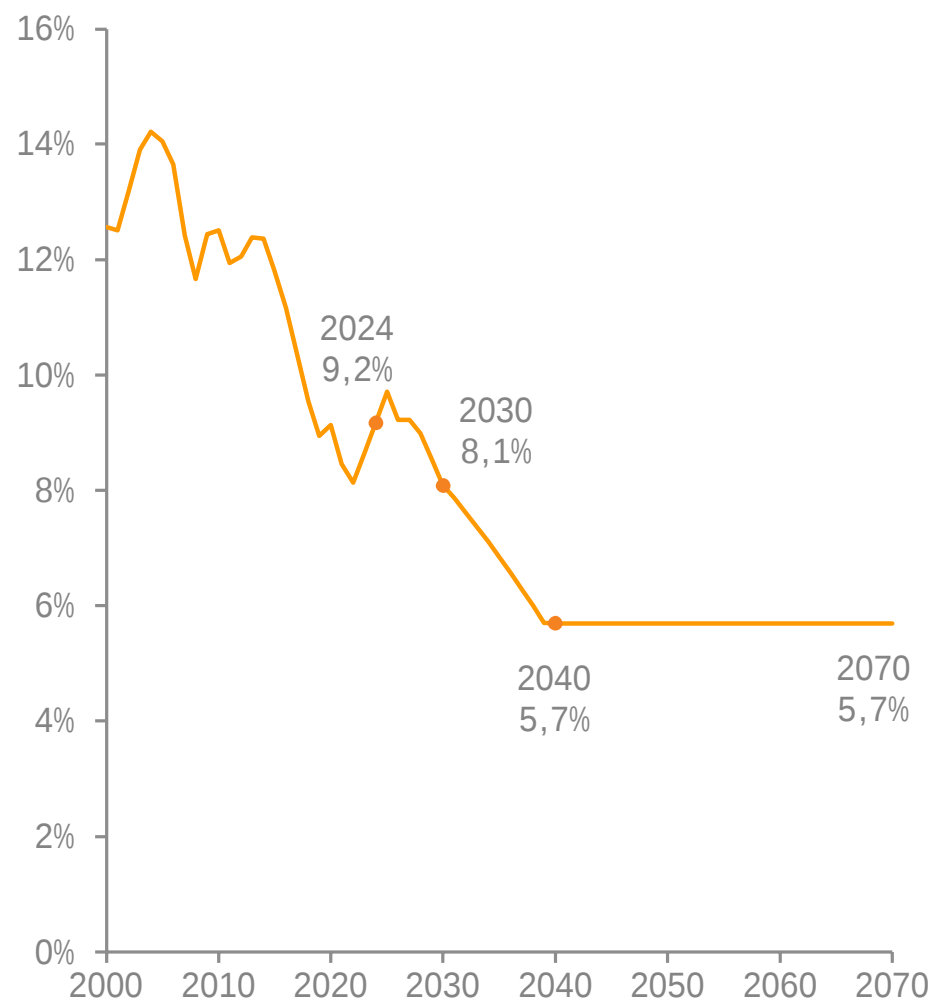
ACTIVITEITSGRAAD (%)

administratieve gegevens

WERKLOOSHEIDSGRAAD (%)

administratieve gegevens

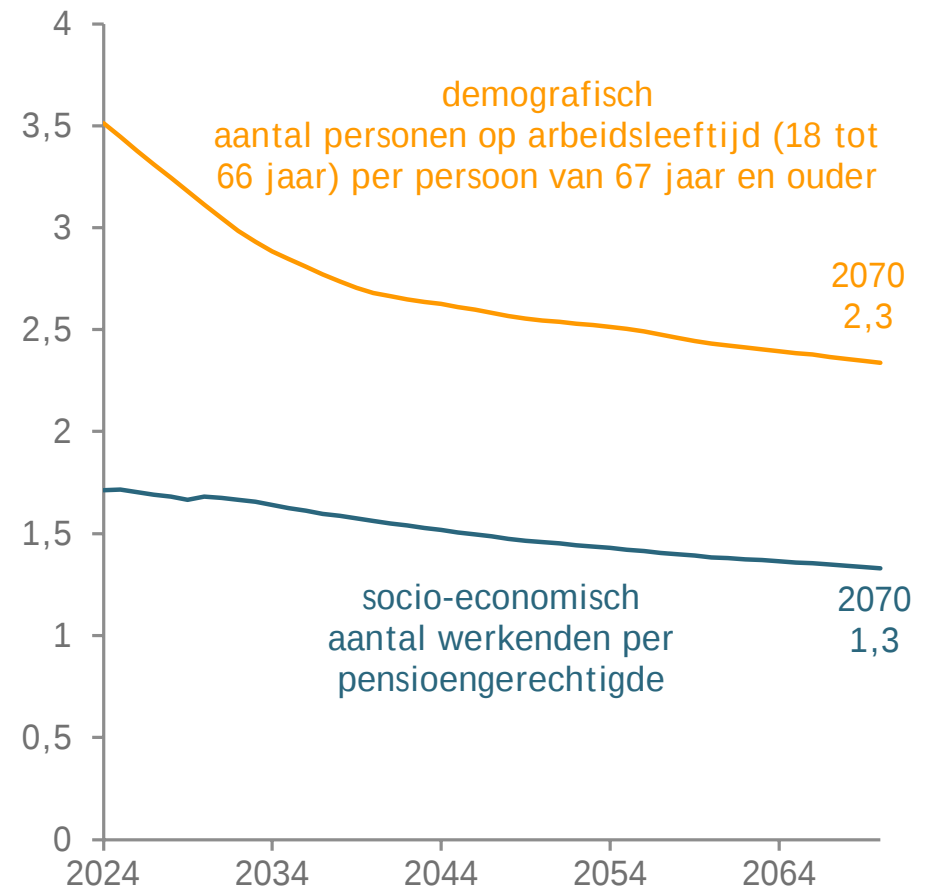
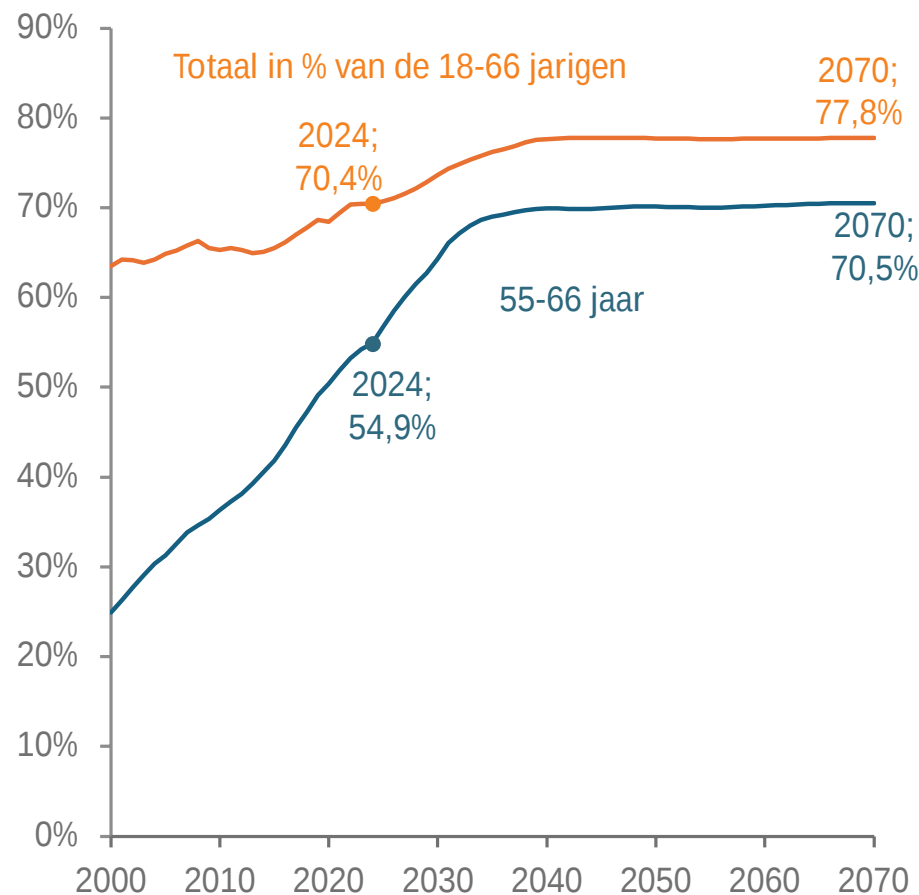

2. Socio-economische determinanten (vervolg)

WERKGELEGENHEIDSGRAAD (%)

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

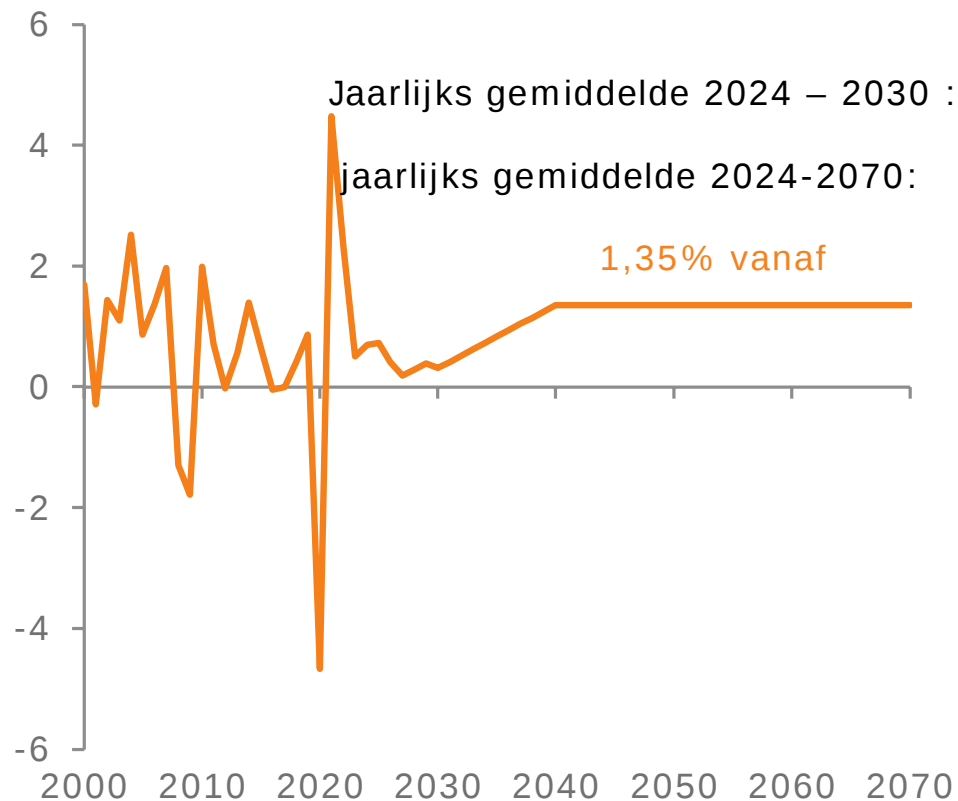
AFHANKELIJKHEIDSRATIO PER PERSOON

3. Macro-economische determinanten

Groei van de arbeidsproductiviteit

Jaarlijkse groeivoet

Economische groei (Bbp)

Gemiddelde jaarlijkse reële groei

	Periode 2024-2070
Werkgelegenheid	0,3%
Productiviteit	1,1%
Bbp	1,4%

4. Determinanten van sociaal beleid

a) Maatregelen op het gebied van sociale uitgaven : constant beleid

- uitgevaardigde maatregelen en hervormingen tot 2024
- maatregelen uit het federale regeerakkoord die betrekking hebben op de sociale uitgaven en opgesomd zijn in de budgettaire notificaties van 14/02/2025 :
 - ✓ Over verschillende sociale takken heen (zoals niet uitkering van welvaartsenveloppes over periode 2025-2029)
 - ✓ In de tak pensioenen (zoals o.m. afschaffen preferentiële tantièmes, invoeren nieuwe bonus-malusregeling, beperking gelijkgestelde periodes in de pensioenberekening en verlenging referteperiode voor berekening ambtenarenpensioen)
 - ✓ In de tak werkloosheid, SWT, tijdskrediet en loopbaanonderbreking (zoals beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd)
 - ✓ In de tak gezondheidszorg (bijkomende besparingsmaatregelen)
 - ✓ In de tak arbeidsongeschiktheid (zoals responsabiliseringsmaatregelen)
 - ✓ In de tak sociale bijstand (zoals invoeren wachttijd voor opening recht,)

4. Determinanten van sociaal beleid

b) Sociaal-beleidshypothesen vanaf 2025

Deze hypothesen hebben betrekking op reële herwaarderingen (of welvaartsaanpassingen) van sociale uitkeringen, naast hun automatische aanpassing aan de prijsevolutie.

- Periode 2025-2029: geen welvaartsaanpassingen van sociale uitkeringen (m.u.v. kwetsbare groepen) en geen perequatie van ambtenarenpensioenen, in overeenstemming met hetgeen het regeerakkoord stipuleert
- Vanaf 2030: herwaarderingsparameters die in voege waren voor de maatregelen van de regering vanuit principe van constante wetgeving
 - ✓ Uitkeringen in de werknemers-, zelfstandigen- en bijstandsregeling volgens parameters voor de berekening van de welvaartsenveloppe (1,25% per jaar voor plafonds en minimumrecht, 1% per jaar voor minima en forfaitaire bedragen, 0,5% per jaar voor niet-forfaitaire uitkeringen)
 - ✓ Pensioenen statutaire ambtenaren: tweejaarlijkse perequatie (beperkt tot 0,6%)
 - ✓ Kinderbijslag: gedeeltelijke herwaardering

Budgettaire kosten van de vergrijzing – verslag 2025

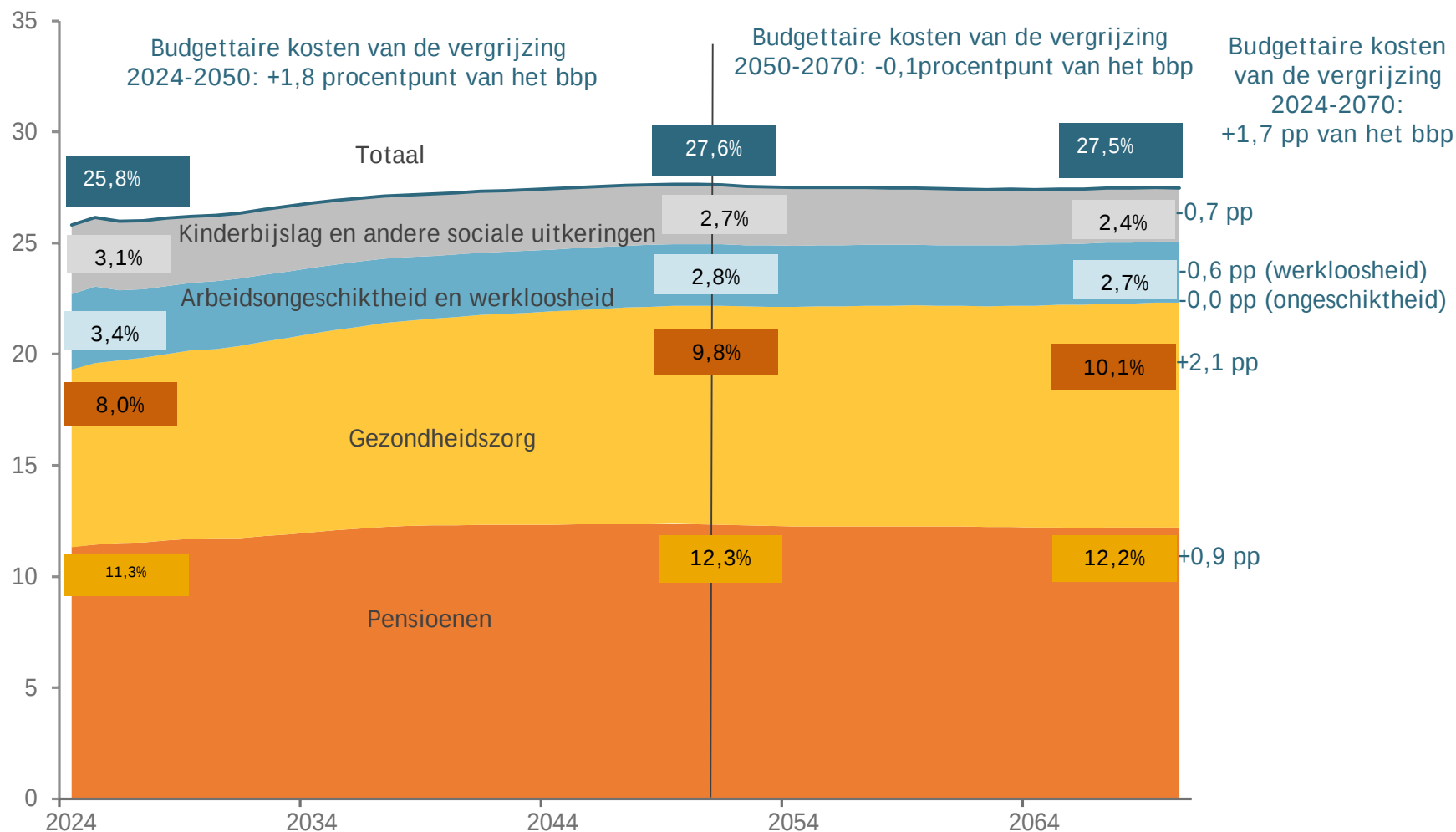

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

Budgettaire kosten van de vergrijzing

(referentiescenario van juli 2025)

Evolutie van de sociale uitgaven in % van het bbp en de budgettaire kosten van de vergrijzing in procentpunt van het bbp

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

Budgettaire kosten van de vergrijzing – verslag 2025

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

2. De sociale gevolgen van de vergrijzing

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

Armoederisico: methodologische noot

Het rapport van de SCvV gaat vooral in op de **financiële dimensie** van armoede.

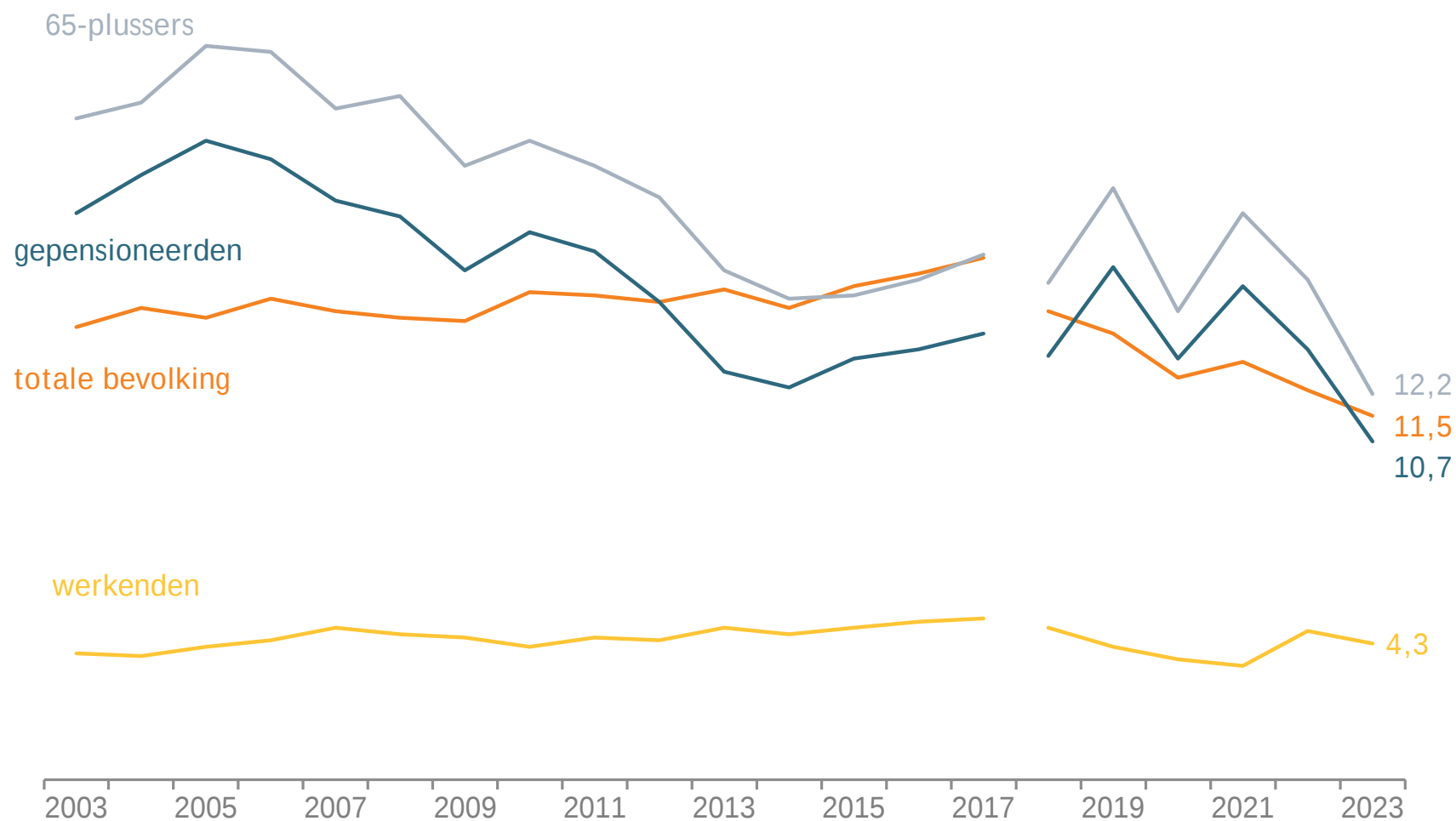
Iemand loopt een **risico op armoede** wanneer :

zijn equivalent beschikbaar inkomen lager is dan de armoededrempel (1.520 euro netto per maand in 2024)

- *Equivalent beschikbaar inkomen van een persoon :*
 - = som van alle netto inkomens van de gezinsleden,
 - gecorrigeerd voor de grootte en de samenstelling van het gezin
- *Armoededrempel:*
 - = 60 % van het mediaan equivalent beschikbaar inkomen in een land

Evolutie armoederisico in België naar socio-economisch statuut

In %

Bron : EU-SILC 2004-2024 (inkomen 2003-2023), Statbel

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

Armoederisico: kanttekeningen

Het equivalent beschikbaar inkomen waarop het armoederisico is gebaseerd houdt *geen rekening* met het *vermogen* :

- *Woningbezit*
 - *alternatief referentiescenario dat rekening houdt met geïmputeerde huur*
 - armoededrempel 1740 € per maand
 - daling armoederisico bij 65plussers (12,2 % naar 11,7 %)
 - stijging bij -65 jarigen (11,3% naar 14,7%)
- *Aanvullend pensioen uitgekeerd als kapitaal.*

3. Budgettaire en sociale impact van de recente beleidsmaatregelen

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

Pensioenmaatregelen

- ✓ Over verschillende sociale takken heen : niet uitkering van welvaartsenveloppes over periode 2025-2029
- ✓ In de tak pensioenen o.m.
 - invoeren nieuwe bonus-malusregeling
 - beperking gelijkgestelde periodes in de pensioenberekening
 - wijziging gezinsdimensie in de berekening van het pensioen
 - afschaffen preferentiële tantièmes en verhoging pensioenleeftijd NMBS en militairen
 - verlenging referteperiode voor berekening ambtenarenpensioen
 - harmonisering loopbaanvoorwaarden voor vervroegd pensioen
 - Afschaffing perequatie ambtenarenpensioen

Gecumuleerde evaluatie pensioenmaatregelen

Geen rekening gehouden met interactie

- ✓ tussen pensioenmaatregelen
- ✓ tussen bepaalde pensioenmaatregelen en de beperking in de tijd van de werkloosheid

Impact van alle pensioenmaatregelen op de budgettaire kost van de vergrijzing

Verskil tussen het referentiescenario van het verslag 2025 van de SCvV en een scenario zonder die beleidsmaatregelen, uitgedrukt in procentpunt van bbp

	2024 - 2040	2024 - 2050	2024 - 2070
pensioenen	- 0,9	-1,2	-1,6
werknemers	-0,6	-0,8	-0,9
zelfstandigen	-0,1	-0,1	-0,1
Ambtenaren	-0,2	-0,3	-0,6

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

Sociale impact van de recente beleidsmaatregelen

✓ Twee sleutelindicatoren

✓ **Vervangingsratio**

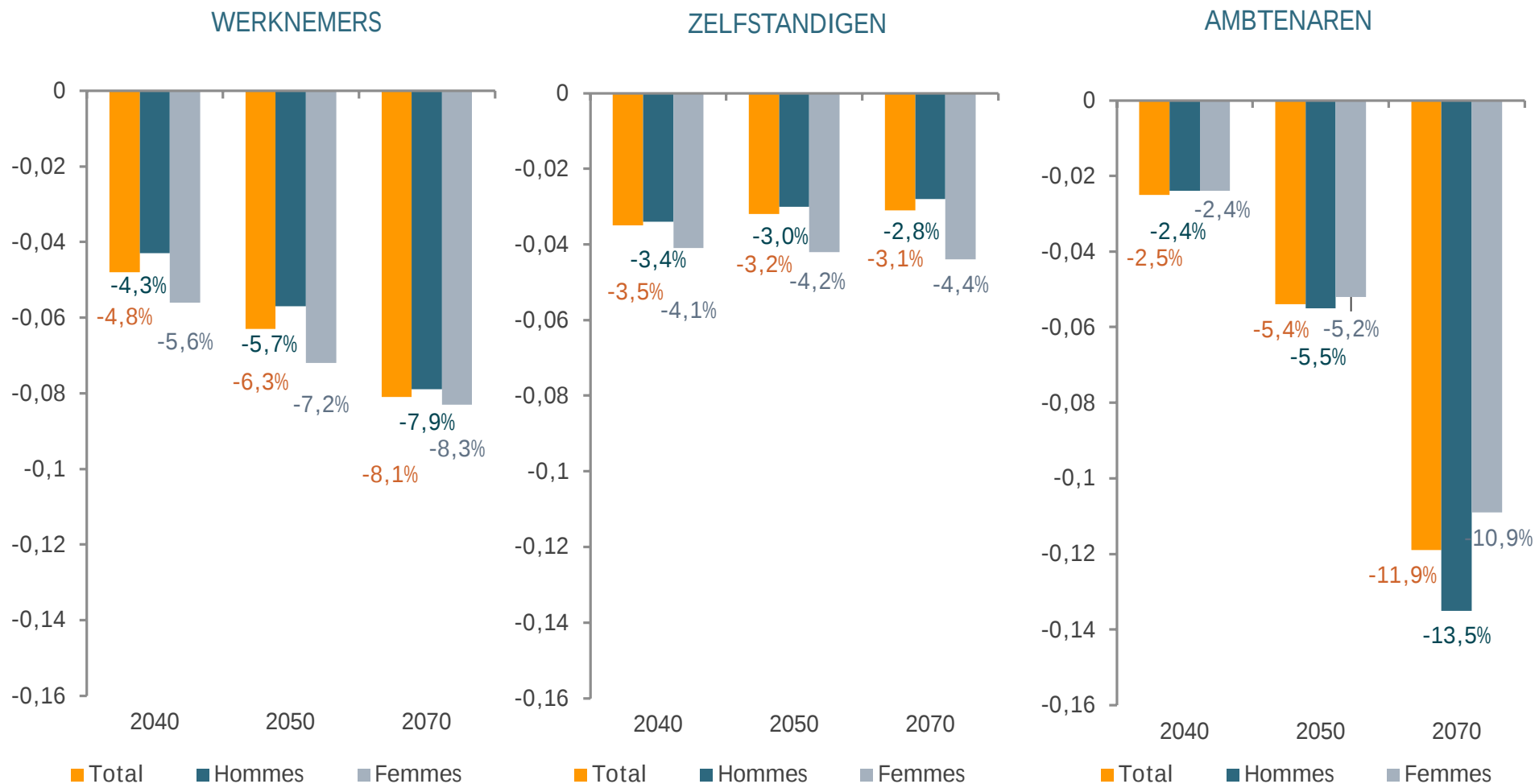
$$= \frac{\text{gemiddeld pensioen van de nieuw gepensioneerden}}{\text{gemiddeld laatste inkomen van de nieuw gepensioeneerden}}$$

✓ **Benefit ratio:**

$$= \frac{\text{gemiddeld pensioen van alle gepensioneerden}}{\text{gemiddelde beroepsinkomen van alle actieven}}$$

Impact van het geheel van de pensioenmaatregelen op de benefit ratio

Verskil tussen het referentiescenario van het verslag 2025 van de SCvV en een scenario zonder die maatregelen (in %)

BFF – 27 januari 2026 - Uitdagingen van de vergrijzing

Meer info ?

Jaarlijks verslag van de
Studiecommissie voor de Vergrijzing
:

<https://hogeraadvanfinancien.be/nl/publication/jaarlijks-verslag-2025-studiecommissie-voor-de-vergrijzing>

